'ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ'

പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ

<u>പതിനാറാം സമ്മേളനം</u>

നക്ഷത്ര ചിഹ്നമിടാത്ത ചോദ്യം നമ്പർ 6159 20/11/2019 ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

<u>കാട്ടുതീയും അതുമൂലമുണ്ടാകുന്ന വനനശീകരണവും</u>

ചോദ്യം ശ്രീ. കെ.ജെ. മാക്സി :		മറുപടി അഡ്വ.കെ.രാജു (വനവും മൃഗസംരക്ഷണവും മൃഗശാലകളും വകുപ്പ മന്ത്രി)	
(എ)	വനസംരക്ഷണത്തിനും അതിനു വേണ്ട ബോധവൽക്കരണങ്ങൾക്കുമായി സർക്കാർ സ്വീകരിച്ചു വരുന്ന പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്തെല്ലാമെന്ന് അറിയിക്കുമോ; ഇതിനായി ഈ സർക്കാർ നാളിതുവരെ എത്ര തുക ചെലവഴിച്ചുവെന്ന് അറിയിക്കുമോ; വിശദാംശം വ്യക്ത മാക്കുമോ ;	(എ)	വനം വകുപ്പ് പ്രധാനമായും ഊന്നൽ നൽകുന്ന പദ്ധതികൾ വനസംരക്ഷണം, വന്യജീവി സങ്കേതങ്ങളും, ദേശീയോദ്യാനങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്ന സംരക്ഷിത മേഖലയുടെ പരിചരണം, ശുഷ്കിച്ച പ്രദേശങ്ങളിലെ വനവൽക്കരണം, തോട്ടങ്ങൾ വച്ച് പിടിപ്പിക്കൽ, വനേതര ഭൂമിയിൽ സാമൂഹ്യ വനവൽക്കരണ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുക, തടിയേതര വിഭവങ്ങളുടെ തൈ നട്ടുപിടിപ്പിക്കൽ, വനസംരക്ഷണത്തിനും വനപരിപാലനത്തിനും ജനപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പ വരുത്തുക, മണ്ണ് - ജല സംരക്ഷണത്തിന് ഉതകുന്ന തടയണ നിർമ്മാണം, വനാതിർത്തി നിർണ്ണയിക്കുന്ന ജണ്ട, കയ്യാല, വന്യജീവി ആക്രമണം ലഘൂകരിക്കുന്നതിന് സൗരോർജ്ജ വേലി നിർമ്മാണം, കിടങ്ങ് കുഴിക്കൽ തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, വനസംബന്ധമായ റിസർച്ച് എന്നിവയാണ്. കൂടാതെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസന പ്രവർത്തികളും ജീവനക്കാർക്കുള്ള ട്രെയിനിംഗും നടപ്പിലാക്കുന്നുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്തെ വനമേഖലയുടെ മെച്ചപ്പെട്ട പരിപാലനം (വന

			സംരക്ഷണം) ലക്ഷ്യമാക്കി വനമേഖലയുടെ ഏകീകരണം, വനാതിർത്തികളുടെ സ്ഥായിയായ വേർതിരിക്കൽ എന്നീ പ്രവർത്തികൾ ചെയ്തു വരുന്നു. വനാതിർത്തികളുടെ സർവ്വെ, അതിർത്തി വേർതിരിക്കൽ, സർവ്വെ നടത്തുന്നതിനുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങൽ, ജണ്ടകളുടേയും ബണ്ടുകളുടേയും അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ, വനാതിർത്തികളിൽ ബെൽറ്റ് പ്ലാൻറിംഗ് നടപ്പിലാക്കൽ എന്നീ പ്രവൃത്തികളാണ് വനാതിർത്തികൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നത്. വനമേഖലയ്ക്ക് കാട്ടുതീയിൽ നിന്നും സംരക്ഷണം നൽകൽ, കളകൾ പറിച്ചുമാറ്റൽ, കഞ്ചാവ് കൃഷി തടയൽ, വനമേഖലയിലെ റോഡുകളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ, വന സംരക്ഷണ സമിതി / ഇക്കോ ഡെവലപ്പ്മെന്റ് കമ്മിറ്റികൾക്ക് സഹായം നൽകൽ മുതലായ പ്രവൃത്തികളും ഈ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ചെക്ക് ഡാമുകളുടേയും കുളങ്ങളുടേയും നിർമ്മാണം, വനമേഖലയിലുള്ള വലിയ ജലാശയങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം, ജൈവരീതികൾ ഉപയോഗിച്ചുള്ള നദീതടങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം എന്നിവയാണ് ജലസംരക്ഷണ പദ്ധതി യിലുൾപ്പെടുത്തി നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന മറ്റ് പരിപാടികൾ. വനസംരക്ഷണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികളുടെ ഭാഗമായി വിദ്യാർത്ഥികളെയും പൊതുജനങ്ങളെയും ഉൾപ്പെടുത്തി ബോധവൽക്കരണ ക്ലാസുകൾ, സെമിനാറുകൾ, മത്സരങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ സംഘടിപ്പിക്കാറുണ്ട്. കൂടാതെ മറ്റ് പ്രോഗ്രാമുകളായ റാലികൾ, തെരുവു നാടകങ്ങൾ, ഫിലിം ഷോകൾ, എഫ്.എം. റേഡിയോവിലൂടെയുള്ള സന്ദേശങ്ങൾ, പോസ്റ്ററുകൾ, ബാനറുകൾ, നോട്ടീസുകൾ തുടങ്ങിയവയുടെ വിതരണവും

			നടത്താറുണ്ട്. മേൽ പ്രവർത്തിൾക്ക് എല്ലാം കൂടി ഏകദേശം 26,055.41 ലക്ഷം തുക ചിലവഴിച്ചിട്ടുണ്ട്.
(ബി)	വനത്തിലുണ്ടാകുന്ന കാട്ടുതീയും അതുമൂലമുണ്ടാകുന്ന വനനശീകരണവും എപ്രകാരമെല്ലാം സംഭവിക്കുന്നു എന്നും ആയതിൽ മനുഷ്യ ഇടപെടൽ വഴി സംഭവിക്കുന്നത് എപ്രകാരമാണെന്നും ആയതു തടയുവാൻ എന്തു നടപടികൾ വനം വകുപ്പ് സ്വീകരിച്ചുവരുന്നു എന്നും വ്യക്തമാക്കുമോ ;	(ബി)	കേരളത്തിലെ വനമേഖലകളിൽ കാട്ടുതീ ഉണ്ടാകാനുള്ള പ്രധാന കാരണങ്ങൾ താഴെ വിവരിക്കുന്നവ ആകുന്നു. ഫെബ്രു വരി മുതൽ മേയ് വരെയുള്ള ഒരു നീണ്ട കാലയളവിലെ അതിശക്തമായ ഉഷ്ണ കാലാവസ്ഥ. വേനൽ കാലം ആയി കഴിഞ്ഞാൽ വനമേഖലയിലെ അടിക്കാടുകളും, പുൽമേട്ടുകളും ഉണങ്ങി തീ കത്താനുള്ള ഇന്ധനമായി മാറുന്നത്. ഏപ്രിൽ - മേയ് കാലയളവിൽ ലഭിക്കാറുള്ള വേനൽ മഴയുടെ അഭാവം. ജനവാസ സ്ഥലങ്ങളാൽ ഇടകലർന്നു കിടക്കുന്ന വന പ്രദേശങ്ങളും വാസസ്ഥലങ്ങളുടെ സാമീപ്യവും. ഇഴജന്തുക്കളിൽ നിന്നും രക്ഷനേടാൻ താമസ സ്ഥലത്തിനടുത്തുള്ള ഉണങ്ങിയ കാട് കത്തിക്കുന്നത്. കൃഷി സ്ഥലങ്ങളിലേയ്ക്ക് കാട്ടുതീ പടരുന്നത് ഒഴിവാക്കുന്നതിന് മുൻകൂർ വനമേഖലയിൽ തീ ഇടുന്നത്. ചില പ്രാണികൾ പരത്തുന്ന രോഗങ്ങളിൽ നിന്നും രക്ഷ നേടുന്നതിന് വനം കത്തിക്കുന്നത്. കാലിമേയ്ക്കുന്നതിന് പുതിയ പുല്ലിന്റെ നാമ്പ് ലഭ്യമാക്കാൻ വനമേഖലയ്ക്കു സമീപമുള്ള കൃഷി സ്ഥലങ്ങളിലെ ഫലപുഷ്ടി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിലേയ്ക്കായി ചാരം ലഭ്യമാക്കുന്നതിന്.

			വനവിഭവങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിലേയ്ക്ക് പരിസരം വൃത്തിയാക്കുന്നതിന് അടിക്കാട് കത്തിക്കുന്നത്. വനത്തിനുള്ളിലും സമീപത്തും കൂടി സഞ്ചരിക്കുന്ന വ്യക്തികളുടെ അശ്രദ്ധമായ പ്രവർത്തികൾ. മതപരമായ ആചാരങ്ങളുടെ ഭാഗമായി കാട്ടു കത്തിക്കുന്നത്. വനം വകുപ്പ് ജീവനക്കാരോടുള്ള വിദ്വേഷം. പ്രതികാര ബുദ്ധിയോടെയുള്ള പ്രവർത്തികൾ എന്നിവയാണ് പ്രധാനമായും കാട്ടുതീ ഉണ്ടാകാനുള്ള കാരണങ്ങൾ. സംസ്ഥാനത്തെ കാട്ടുതീ തടയുന്നതിന് വനം വകുപ്പ് സ്വീകരിച്ചു വരുന്ന പ്രധാന നടപടികൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു. • വ്യക്തമായ കാട്ടുതീ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തികൾ വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന 'ഫയർ മാനേജ്മെന്റ് പ്ലാൻ' സർക്കിൾ തലത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്നുണ്ട്. • കാട്ടുതീ തടയുന്നത് ലക്ഷ്യമാക്കി മുൻകൂട്ടിത്തന്നെ വനമേഖലകളെ Highly Fire prone, Moderately Fire Prone, Low Fire Prone എന്നിങ്ങനെ തരം തിരിച്ച് ഓരോ വനപ്രദേശത്തിനും ആവശ്യമുള്ള കാട്ടുതീ പ്രതിരോധ പ്രവൃത്തികൾ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു. • കാട്ടുതീ പ്രതിരോധ മുൻകരുതൽ പ്രവർത്തികളായ മുൻകൂട്ടി കത്തിക്കൽ (early burning), നിയന്ത്രിത കത്തിക്കൽ (control burning), ഫയർലൈൻ തെളിക്കൽ തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തികൾ ഫയർ സീസണു മുമ്പായി ചെയ്യുന്നു.

			• കാട്ടുതീ ഉണ്ടായാൽ മൊബൈലിൽ വിവരം ലഭിക്കുന്ന തരത്തിൽ ഫോറസ്റ്റ് സർവ്വേ ഓഫ് ഇന്ത്യ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഫയർ അലർട്ട് സിസ്റ്റത്തിൽ വനം വകുപ്പ് ജീവനക്കാർ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത് ഈ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താറുണ്ട്. • സ്ഥിരമായുള്ളതും, താല്ക്കാലിക മായിട്ടുള്ളതുമായ ഫയർ വാച്ച് ടവ്വറുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നു. • കാട്ടുതീ തടയുന്നതിനും ഉണ്ടായി ക്കഴിഞ്ഞാൽ അടിയന്തിരമായി നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് ഫയർ ഗ്യാങ്ങുകളെ വിന്യസിക്കൽ, ഫയർ വാച്ചർമാരെ നിയോഗിക്കൽ തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തികൾ ചെയ്യുന്നതാണ്. • കാട്ടുതീ ഉണ്ടായിക്കഴിഞ്ഞാൽ അടിയന്തിരമായി എത്തുന്നതിന് വാഹന സൗകര്യം, വിവരം കൈമാറാൻ വയർലെസ്സ് സംവിധാനം, ടെലിഫോൺ, റോഡ് നെറ്റ് വർക്ക് എന്നിവ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നു. • സാമൂഹ്യ വനവൽക്കരണ വിഭാഗത്തിന്റെ സഹായ ത്തോടെ ജനങ്ങളെ ബോധവാന്മാരാക്കുന്ന പ്രോഗ്രാമുകളായ റാലികൾ, തെരുവു നാടകങ്ങൾ, ഫിലിം ഷോകൾ, എഫ്. എം റോഡിയോവിലൂടെയുള്ള സന്ദേശങ്ങൾ, പോസ്റ്ററുകൾ, ബാനറുകൾ തുടങ്ങിയവ സംഘടിപ്പിക്കാറുണ്ട്. • ജനപങ്കാളിത്തത്തോടുകൂടിയ കാട്ടു തീ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനത്തിന് വി. എസ്. എസ് / ഇ. ഡി. സി തുടങ്ങിയവയുടെ സഹായം ഉറപ്പു വരുത്തുന്നു. • ഫ്രണ്ട് ലൈൻ സ്റ്റാഫുകൾക്ക് ഫയർ & റെസ്ക്യു സർവ്വീസസിന്റെ സഹായ ത്തോടെ പരിശീലനം നൽകാറുണ്ട്.

			• ജലലഭ്യത ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിലേയ്ക്കായി ചെക്ക് ഡാം, വാട്ടർഹോൾ, ഗള്ളി പ്ലഗ്ഗിംഗ്, മഴക്കുഴികൾ എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണവും പരിപാലനവും നടത്തി വരുന്നു. • കാട്ടുതീ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് രണ്ട് ഫോറസ്റ്റ് ഫയർ ടെണ്ടർ വെഹിക്കിൾ വാങ്ങുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. • അഗ്നി പ്രതിരോധ സാമഗ്രികളായ ഫയർ സ്യൂട്ട്, ഷൂസ്, ഗ്ലൗസ്, ഫയർ ബീറ്റർ തുടങ്ങിയവ ലഭ്യമാക്കുന്നതാണ്. • കാട്ടുതീ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തികൾ കാര്യക്ഷമമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് 24 മണിക്കൂറും പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഫയർ മോണിറ്ററിംഗ് സെൽ വനം വകുപ്പ് ആസ്ഥാനത്ത് ഫയർ സീസണിൽ പ്രവർത്തിപ്പിക്കാറുണ്ട്. • സ്റ്റേറ്റ് തലത്തിൽ കാര്യ ക്ഷമമായി കാട്ടുതീ പ്രതിരോധിക്ക ന്നതിനും പരിചരണത്തിനുമായി ഫയർ & റെസ്ക്യൂ വകുപ്പ്, പോലീസ് വകുപ്പ് തുടങ്ങിയ വകുപ്പുകളെ ഉൾപ്പെടുത്തി വനമേധാവി ചെയർമാനായ ഒരു "സ്റ്റേറ്റ് ഫോറസ്റ്റ് ക്രൈസിസ് മാനേജ്മെന്റ് സെൽ" രൂപീകരിച്ച് പ്രവർത്തികൾ വിലയിരുത്തുന്നു.
(സി)	ഇത്തരത്തിൽ കഴിഞ്ഞ 10 വർഷത്തിനകം കാട്ടുതീമൂലം എത്ര ഹെക്ടർ വനം നശിച്ചുവെന്ന് വ്യക്തമാക്കുമോ ;	(സി)	കേരളത്തെ സംബന്ധിച്ച് വനമേഖലയിൽ കാട്ടുതീ ഒരു ഭയാനക രീതിയിൽ ബാധിക്കാറില്ല. അടിക്കാടുകളും, പുൽമേടുകളും കത്തുന്ന ഒരു പ്രവണതയാണ് കണ്ടു വരുന്നത്. കഴിഞ്ഞ പത്ത് വർ ഷത്തിനുള്ളിൽ 24,535 ഹെക്ടർ വനമേഖലയിൽ കാട്ടുതീ ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.
(ഡി)	കാട്ടുതീ വനസമ്പത്തിനും	(ഡി)	വനം വകുപ്പ് നേരിടുന്ന കത്തുന്ന

	മേൽമണ്ണിനും മഴവെള്ളം സംഭരിക്കുന്ന പുൽമേട്ടുകൾക്കും വരുത്തുന്ന നാശം സമൂഹത്തെ എത്തരത്തിൽ ബാധിക്കുന്നു എന്നും ആയതുമൂലമുണ്ടാകുന്ന വരൾച്ച, വെള്ളപ്പൊക്കം, സൂര്യാഘാതം, കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം എന്നീ പ്രതിഭാസങ്ങളെ എത്തരത്തിൽ തരണം ചെയ്യാമെന്നും ആയതിനായി സർക്കാർ സ്വീകരിച്ചുവരുന്ന പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്തെല്ലാമെന്നും വ്യക്ത മാക്കുമോ ?		പ്രശ്നങ്ങളിൽ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്ന ഒന്നാണ് കാട്ടുതീ. കേരളത്തിലെ കാലാവസ്ഥ, കാലവർഷം ദാനം ചെയ്യുന്ന അതിശക്തമായ മഴയാൽ നനവാർന്ന ഉഷ്ണമേഖലാ കാലാവസ്ഥയാകുന്നു. ജൂൺ മുതൽ സെപ് റ്റംബർ വരെ ലഭിക്കുന്ന കാലവർഷ മഴയും ഒക്ടോബർ മുതൽ ഡിസംബർ വരെ ലഭിക്കുന്ന തുലാവർഷ മഴയും ചേർന്ന് ശരാശരി ലഭിക്കുന്ന 3000 മില്ലീമീറ്റർ മഴ കേരളത്തെ സമ്പൽ സമൃദ്ധമാക്കുന്നു. ചരിത്രപരമായി നോക്കിയാൽ കേരളത്തിലെ വനമേഖലകളെ കാട്ടുതീ ഒരു ഭയാനക രീതിയിൽ ബാധിക്കാറില്ല. അടിക്കാട്ടുകളും പുൽമേട്ടുകളും മാത്രം കത്തുന്ന ഒരു പ്രവണതയാണ് കണ്ടു വരുന്നത്. 115 വർഷ ത്തിനിടയിൽ കേരളം കണ്ട അതി കഠിനമായ വരൾ ച്ചയാണ് 2 0 1 7 ലേത്. ടി വരൾച്ചവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് 28..10..2017 - ൽ കൂടിയ കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഡിസാസ്റ്റർ മാനേജ്മെന്റ് അതോറിട്ടി മീറ്റിംഗ് കേരളത്തിലെ 1 4 ജില്ലകളും വരൾച്ചാ ബാധിതമായി പ്രഖ്യാപിച്ചു. 2018 - ലും, 2019 - ലും കേരളത്തിൽ ഉണ്ടായ പ്രളയകെടുതി ഭയാനക മായിരുന്നു. കേരളത്തിലെ വനമേഖലയും ജൈവവൈവിധ്യ സമ്പത്തും നേരിടുന്ന അതീവ ഗുരുതരമായ ഒരു വിപത്താണ് കാട്ടുതീ. കേരളത്തിൽ ഫെബ്രു വരി മുതൽ മേയ് വരെയാണ് ഏറ്റവും കൂടുതൽ ഉഷ്ണം അനുഭവപ്പെടുന്നത്. ടി കാലയളവാണ് കാട്ടുതീയെ സംബന്ധിച്ച് ഭീഷണിയുള്ള സമയം. കാട്ടുതീ മേൽമണ്ണ് ഒഴികിപ്പോകുന്നതിന് ഇടവരുത്തു ന്നുണ്ട്. ഇതുമൂലം മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ഠത, ജല ആഗിരണ ശേഷി, ജൈവ വൈവിധ്യങ്ങളുടെ വ്യാപ്തി എന്നിവയും കുറയുന്നു. കാട്ടുതീയുടെ പ്രത്യാഘാതമായി ഉണ്ടാകുന്ന വരൾച്ച, വെള്ളപ്പൊക്കം, സൂര്യാഘാതം,

			കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം എന്നിവ നേരിടാനായി താഴെ പറയുന്ന നടപടികൾ വനം വകുപ്പ് സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു. വനമേഖലയിലെ ജലലഭ്യത ഉറപ്പു വരുത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യമിട്ട് ചെക്ക് ഡാമുകൾ, വാട്ടർഹോൾ, ഗള്ളി പ്ലഗ്ഗിംഗ് തുടങ്ങിയ മണ്ണ്- ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തികൾ നടത്തി വരുന്നു. പ്രത്യേക ആവാസ വ്യവസ്ഥകളായ ചന്ദന വനങ്ങളുടെയും, ചോലവനങ്ങളുടെയും, തണ്ണീർത്തടങ്ങളുടെയും, കണ്ടൽ കാടുകളുടെയും, മറ്റ് സ്വാഭാവിക വനങ്ങളുടെയും, ശോഷിച്ച വനങ്ങളുടെയും വനവൽക്കരണവും സംരക്ഷണവും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. വന്യജീവി സങ്കേതങ്ങൾ, ദേശീയോദ്യാനങ്ങൾ, കടുവാ സങ്കേതങ്ങൾ, കമ്മ്യൂണിറ്റി റിസർവ് എന്നീ മേഖലകളിലെ വന സംരക്ഷണം, ആവാസ വ്യവസ്ഥാ പരിപാലനം, എന്നിവയ്ക്കായി കേന്ദ്ര സഹായത്തോടെ 'ഇൻറഗ്രേറ്റഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് ഓഫ് വൈൽഡ് ലൈഫ് ഹാബിറ്റാറ്റ് എന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നു. സ്വാഭാവികമായും കാലാവസ്ഥയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന വ്യതിയാനം വനങ്ങളുടെ വളർച്ചയേയും പുനരുദ്ധാണത്തേയും വനമേഖലയിലെ ജലലഭ്യതയേയും മറ്റും പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കാൻ ഇടയുണ്ട്. ജലലഭ്യത ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിലേയ്ക്കായി മേൽ പറഞ്ഞപോലെ ചെക്ക് ഡാം, വാട്ടർഹോൾ, ഗള്ളി പ്ലഗ്ഗിംഗ്, മഴക്കുഴികൾ എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണവും പരിപാലനവും പ്രത്യേക മേഖലകളിൽ നടത്താറുണ്ട്. സ്വാഭാവിക വനങ്ങളുടെ ഉന്നമനത്തിനായി പുതിയ തൈകൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കലും നിലവിലുള്ളവയുടെ പരിപാലനവും നടത്തപ്പെടുന്നു.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ